

ECHA REACH

HANSWEERT, 30 april 2021

Ons kenmerk: SGW-2021015
Betreft: comment on restriction proposal

Geachte ECHA,

Zoals door u verzocht hierbij een reactie op uw voorstel van Stichting Gezond Water (SGW). Dit zal u niet verbazen want alle informatie uit deze reactie is al eerder aan uw medewerkers gemaild/getelefoneerd en/of ingebracht via een CfE of in de round table conference van 18 november 2020.

I Niet kunnen beoordelen waarop standpunten/meningen van ECHA zijn gebaseerd.

In het voorstel worden frequent standpunten ingenomen door ECHA waarbij is aangegeven op welke Call for Evidence (CfE) deze zijn gebaseerd. Van deze CfE wordt meestal alleen het nummer aangegeven incidenteel ook de naam van de indienende organisatie. SGW heeft gevraagd naar de inhoud van de CfE maar die worden niet beschikbaar gesteld. Daarmee maakt de ECHA het onmogelijk inhoudelijk te reageren op de gehanteerde standpunten. Dat is niet transparant. Bovendien wordt in alle voorlichting over CfE/comments aangegeven dat inbrengers zich bewust dienen te zijn van de risico's van de inbreng, zoals openbaarheid. SGW verzoekt gezien voorgaande de ECHA het restriction proposal in deze aan te passen. Bijvoorbeeld door een lijst van indieners met (verwijzing naar) de inhoud zoals voor de wetenschappelijke bronnen, of alle CfE en de daarop gebaseerde statements uit het proposal te verwijderen.

Tevens heeft de ECHA de ingebrachte input uit de CfE niet gebruikt, het meest evidente voorbeeld hiervan is de door de ECHA gevraagde specifieke informatie over alternatieven voor vislood (Annex blz. 521). Minimaal in drie CfE is gewezen op specifieke alternatieven gebaseerd op ijzer en water afbreekbaar biopolymeer. Nergens in het proposal en ook niet in het door de ECHA uitgevoerde marktonderzoek worden alternatieven die daarop zijn gebaseerd echter genoemd. Ook alternatieven van ijzer zijn in het proposal niet meegenomen. Omdat zoals hierboven aangegeven de inhoud van de ingebrachte CfE niet toegankelijk is, zelfs niet als daar specifiek om wordt gevraagd, is het niet mogelijk om te beoordelen of dit meer speelt. Een dergelijke werkwijze is voor een openbaar lichaam niet gepast zowel niet naar de inbrengers van de CfE als ook niet naar degene die wordt gevraagd op het proposal te reageren. Temeer daar de ECHA aangeeft in de CfE verdere en up to date informatie over het gebruik te verzamelen (toelichting 178 Annex blz. 521). In 3.i - vi wordt door ECHA ingegaan op de gewenste informatie over de alternatieven die met de CfE wordt gezocht.

SGW kan niet namens anderen spreken maar de Dossier Submitter heeft in ieder geval niet SGW benaderd voor toelichting op de ingebrachte CfE. Wel heeft de secretaris van SGW frequent met medewerkers van de ECHA via de mail en telefoon gecommuniceerd over vislood en alternatieven in Nederland. Hierin is veel aanvullende informatie gestuurd en verstrekt.

II Niet betrekken van stakeholders

Aan de ECHA is gevraagd welke stakeholders zijn betrokken bij dit voorstel, uit het voorliggende proposal is dit niet of onvolledig af te leiden. Bijvoorbeeld de grootste producent van alternatieven voor vislood in Nederland, Loodvrij vissen/Modified Materials, is in het proposal niet te vinden. Maar het meermaals genoemde rapport van het VLIZ gaat uitvoerig op de geschiktheid van deze gewichten in. Dit terwijl andere alternatieve gewichten wel worden genoemd zoals Pallatrax Stonzes en UFO. De indruk bestaat verder dat alleen direct met lood geïsoleerde partijen zijn benaderd zoals sportvisserij organisaties en producenten, maar

niet organisaties die zich met het milieu- en/of dierenbescherming bemoeien zoals Green Peace, milieu- of vogelbeschermingsorganisaties etc..

III Vervanging van lood door alternatieven.

Zoals bekend is lood een Zeer Zorgwekkende Stof (Substance of Very High Concern) en reprotoxisch categorie 1a (Annex blz. 427.) Dat betekent dat het gebruik er van alleen is toe te staan als er geen alternatieven zijn en dan onder strikte voorwaarden (Nationaal ZZS-beleid in Nederland.) Met dit voorstel wordt geen invulling gegeven aan het voorkomen van onnodig gebruik en verlies van ZZS lood daar het gebruik van vislood nog minimaal 3 of zelfs 5 jaar wordt toegelaten, terwijl eveneens is aangegeven dat gewichten van lood kunnen worden vervangen door alreeds beschikbare, aanwezige en economisch en technisch haalbare alternatieven (o.a. XV blz. 217.) De meerprijs voor een sportvisser bij volledig loodvrij vissen bedraagt volgens ECHA slechts 3 % (30 euro) van het jaarbudget (o.a. XV blz. 299, 308.)

In het proposal wordt op de (on)geschiktheid van alternatieven ingegaan (o.a. XV blz. 309, Annex blz. 462.) De ECHA kan een mogelijk advies over afval materialen als alternatief geven en gaat in op de ongeschiktheid van niet lood alternatieven van zink, tin of koper, al is de opdracht voor dit proposal lood. Verbazingwekkend voor SGW is dat in legeringen en sinteringen bijvoorbeeld het gebruik van kankerverwekkend materiaal als nikkel wordt toegelaten, of koper, of tin of zink. Ook worden hoge dichtheid polymeren (van polypropyleen, polyetheen, polyamide?) als alternatieven voor vislood beschreven. Dit is ongeschikte vervanging (ook al is deze wellicht minder schadelijk dan het gebruik van lood.) Omdat de ECHA aangeeft dat accumulatie en verontreiniging bij elk vissen voorkomt is aandacht voor de samenstelling van alternatieve gewichten noodzakelijk (o.a. XV blz. 293.) Er zijn immers de inmiddels ook bij de ECHA bekende alternatieven van steen, waterafbreekbaar biopolymeer met ijzer en volledig ijzeren gewichten, allen goede alternatieven voor lood, die geen waterbezwaarlijke of voor mens en dier giftige stoffen bevatten. Het is verbazingwekkend dat de ECHA de in meerdere CfE en aan medewerkers aangedragen alternatieven van ijzer en PHA niet heeft meegenomen in het proposal (o.a. Annex blz. 258, Appendix D.4.2.1.) Daarom verzoekt SGW het ECHA op te nemen in het proposal dat alleen als en in alternatieven voor visgewichten metalen en andere stoffen gebruikt mogen worden die niet de mens, het milieu, de vogels en/of de (water)organismen schade kunnen berokkenen. Van de metalen blijft dan alleen ijzer over, en van de kunststoffen alleen in water afbreekbare (bio)polymeren.

SGW vraagt zich af waarom de ECHA het verbod op het gebruik van RVS in America en in België voor het gebruik van RVS voor het sportvissen niet heeft vermeld (Annex blz. 259.)

Door gebrek aan vraag bij de eindgebruikers, het gebrek aan bereidheid bij loodproducenten om alternatieven te ontwikkelen, en het ontbreken van wil bij de retail om alternatieven aan te bieden (o.a. XV blz. 319) is de verkrijgbaarheid van alternatieven beperkt. Alle bij vislood betrokken partijen, inclusief de sportvisserij organisaties en overheid, leggen de verantwoordelijkheid voor vislood bij anderen maar nemen die zelf niet. Dit alles remt de bereidheid om over te stappen op alternatieven waardoor ook de prijzen voor alternatieven hoog blijven. Alleen een verbod op de verkoop en het gebruik van vislood kan dit veranderen (o.a. XV Tabel 3.3, blz. 323.) Daarom vraagt SGW vervanging van het vislood door geschikte alternatieven door een direct verbod op het in de handel brengen en het gebruik van vislood. Het niet meer te gebruiken vislood dient als gevaarlijk afval te worden afgevoerd naar een erkend inzamelaar hiervan.

IV Kosten van in het water achtergelaten vislood.

In het proposal wordt met kosten van 193 € voor een kilo loodverontreiniging in het water gerekend (Tabel 1.3.) SGW vraagt zich af waar dat bedrag op is gebaseerd en wijst nogmaals op het onderzoek dat naar de milieukosten per kilo lood verontreiniging is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu door CE Delft, Handboek Milieuprijzen 2017. De milieukosten voor lood bedragen daarin 3.967 - 6.596 € per kilo. Nog los van het feit dat vislood over de hele waterbodem is verspreid en dus eigenlijk niet kan worden verwijderd, is het kostenplaatje dat de ECHA presenteert voor het vislood SGW veel te laag. De kosten voor het lood in het water zijn veel hoger dan de ECHA aangeeft.

Ook al wordt in het proposal uitvoering ingegaan op de verschillen in bioaccumulatie tussen verschillende soorten organismen (Annex B.4.3.1. bioaccumulatie in het water) zijn niet alle gevoelige organismen

meegenomen. In de berekeningen van de kosten van het vislood wordt eigenlijk alleen op de vogels ingegaan, de kosten bijvoorbeeld voor lood in mossels of andere schelpdieren voor humane consumptie worden niet genoemd. Ook de kosten/gevolgen voor de gehele aquatische productie volgend op de effecten van lood op plankton worden niet genoemd laat staan meegenomen. Hierdoor worden de kosten van het vislood in het water onderschat.

V Transitieperiodes van 3 en 5 jaar voor de industrie.

Al vanaf 2015 heeft het (vis)lood de aandacht van de ECHA. Zoals ook in het proposal opgenomen heeft de EFTTA in juni 2015 aangegeven dat de industrie en de retail uiterlijk in 2020 vrij zouden zijn van lood door de toegezegde ontwikkeling van alternatieven (Annex blz. 511.) In 2021 heeft de industrie echter nog (praktisch) niets ontwikkeld. De ECHA belooft nu deze inactiviteit door lange transitieperiodes voor te stellen. (o.a. Annex blz. 229) SGW vindt dat ongehoord, inactiviteit van de loodindustrie dient niet op een dergelijke wijze beloofd te worden. De industrie vraagt nu zelfs om een bijdrage voor de kosten van het ontwikkelen van alternatieven en de ECHA honoreert dit met het voorstel voor een fee op visvergunningen en een bijdrage voor de transitiekosten voor de Europese industrie (o.a. XV blz. 324.) Realiseert de ECHA zich dat door deze lange transitieperiodes het ontwikkelen van alternatieven alleen maar wordt geremd? Immers vraag naar alternatieven is er niet zolang er lood verkocht mag worden, waardoor de ontwikkeling van alternatieven alleen geremd wordt in plaats van versneld. De ECHA bevestigt dit wanneer aangegeven wordt dat vissers pas alternatieven gaan kopen als de termijn is afgelopen (Annex blz. 493.) In plaats van alternatieven op de markt te brengen wordt de industrie juist gestimuleerd geen alternatieven op de markt te brengen om de winst op lood te maximaliseren. Dergelijke lange transitieperiodes werken daardoor vertragend in plaats van stimulerend. Door de lange transitietijden introduceren producenten ontwikkelde alternatieven niet in de markt, om de concurrentie geen inzicht in de mogelijkheden te geven en om de winst uit de verkoop van lood te maximaliseren.

De ECHA geeft aan dat een ban op de verkoop van vislood de winkels en de producenten hoogst waarschijnlijk een sluiting van de Europese vislood producenten en verlies van activiteiten voor de retail zou betekenen. Daarom worden transitieperiodes voorgesteld die de ontwikkeling van alternatieven en capaciteit mogelijk maken. Het vislood is voor loodproducenten bijzaak, geen hoofdactiviteit (persoonlijke mededeling Lemer aan SGW op de beurs van de EFTTA in Amsterdam), en retailers stappen over op andere visgewichten die er zoals uit de inventarisatie van de ECHA blijkt meer dan voldoende zijn. Dat is voor de retail geen verandering van de activiteiten.

In vergelijking met het directe verbod op de handel en het gebruik van loodlijn valt SGW op dat er geen verschillen zijn met de andere visgewichten van lood, voor loodlijnen zijn zelfs veel minder alternatieven beschikbaar namelijk één (putty) (o.a. Annex blz. 218), terwijl er voor kleine en grote gewichten meer dan 1000 zijn (Appendix D. Marktonderzoek vislood ECHA 2020.) Waarom worden dan voor de gewichten overgangstijden van 3 en 5 jaar gehanteerd, en voor loodlijnen geen enkele? SGW vindt dat ongelijke behandeling en concurrentie vervalsing. Daarom stelt SGW voor alle lood gewichten een direct verbod voor, net als voor loodlijnen en de loodlossystemen. Voor het directe verbod van de loodlossystemen, hoe terecht ook, geldt bovendien dat er geen alternatief voor voorhanden is en dus dat de producent geen mogelijkheid heeft het productieproces aan te passen. Daarom het voorstel voor een compleet en direct verbod voor het vislood (kleine, grote gewichten, loodlijnen) en de lood los systemen.

Dat voor de grotere gewichten een langere transitie periode wordt voorgesteld is onbegrijpelijk. Omdat voor de grotere gewichten minder mallen nodig zijn en deze mallen minder complex zijn, zijn de kosten voor vervanging (per kilo) lager. Bovendien worden de kosten voor vervanging in euro, door prijsstijging en inflatie, hoger door langer te wachten. Hiernaast geeft dit concurrentie vervalsing, de producenten van kleinere gewichten krijgen minder tijd dan die van grotere gewichten om dezelfde transitie door te voeren.

Het verbijstert SGW dat de ECHA de belangen van de 13 vislood producenten in de EU (o.a. XV blz. 301, Annex blz. 492) zwaarder laat wegen dan de IQ daling van een miljoen kinderen, de gezondheidsschade van 23 miljoen sportvissers (elk handcontact met vislood geeft opname van lood in het lichaam), de gezondheidsschade van het personeel in 15.000 winkels, de gezondheidsschade van de 2,3 miljoen zelf vislood gietende sportvissers, de vergiftiging van 127 miljoen vogels door lood, de bodem en

waterverontreiniging door het vislood, de gevolgen van de ophoping van lood in de water voedselketen, en de verontreiniging van het huisvuil met ZZS door loodafval en loodslak (drijfslag op gesmolten lood) er in.

Bij de afweging die de ECHA maakt, wegen de economische belangen van 3 internationale en 10 lokale vislood producenten (Annex tabel D.4-23 blz. 491) met voor circa 100 mensen laagwaardige arbeid zwaarder dan het IQ verlies van een miljoen jonge kinderen. Deze kinderen hebben daar de rest van hun leven last van. Die kinderen hebben een transitieperiode van veel langer dan 3 of 5 jaar, namelijk de rest van hun levens. Voor de 127 miljoen door lood vergiftigde vogels is de transitieperiode beperkt tot enkele weken waarin zij een ellendige dood sterven. De transitieperiode voor de andere gezondheidsschade van lood zijn ook veel langer dan die voor de loodindustrie. Hetzelfde geldt voor de milieu verontreiniging.

Daarom vraagt SGW de ECHA alle transitieperioden gelijk te maken met een direct verbod op het gebruik en het in de handel brengen van visgewichten van lood, loodlijnen en loodlossystemen.

In het proposal is meermaals vermeld dat lood een stof is waarvoor voor mensen geen drempelwaarde bestaat (o.a. Annex blz. 485.) Dat betekent dat contact met lood, dat altijd leidt tot opname in het lichaam (Annex blz. 238,) voorkomen moet worden. Elk lood is immers te veel. Daarom vraagt SGW de ECHA om een restriction proposal zonder transitietermijn, immers elke verlenging van het loodgebruik leidt tot ongewenste en bovendien onnodige loodopname.

Door de ECHA zijn meerdere beperkingsvoorstellen gemaakt. SGW wilde die vergelijken met het voorstel voor lood. Aan de helpdesk van de ECHA is daarom gevraagd om een overzicht van de gehanteerde transitieperioden in andere beperkingsvoorstellen: "Er is helaas geen overzicht van de transitieperiodes en moet per SVHC bekeken worden." Daarom deze bloemlezing van SGW:

- PCB/PCT's 8 maanden (tijden zoveel mogelijk gerelateerd aan EiF.)
- Chlorerheer 18 maanden.
- Bromoacetic acids 18 maanden.
- Skin sensitising substances. A lot of substances that are used in textile and leather have the potential to induce ACD. Voornamelijk effect op een deel van de mensen die deze kleren dragen. Erg grote en moeilijke overgang voor de industrie. 36 maanden.
- Calcium cyanamide, een meststof in de landbouw, voor de agrariërs geven alternatieven strek verhoogde kosten, geen humaan risico. Beperkt, dosis afhankelijk risico voor water en bodem. 36 maanden.
- Formaldehyde en formaldehydereleasers zijn breed toepast in de industrie (hout, laminaat, vloeren) en als grondstof in chemische industrie, schadelijk voor de volksgezondheid, 12 maanden.
- Lood gebruikt in PVC als stabilisator 24 maanden. Hierop volgend is een verbod op verbranding van PVC vanwege het lood er in (in Nederland) doorgevoerd.
- Beperking voor loodhagel in de jacht over wetlands Dit lood geeft geen IQ daling en gedragsstoornissen bij jonge kinderen. De humane risico's van het zelfgieten evenals het directe handcontact van de gebruikers of het winkel personeel met het lood zijn hierbij niet relevant. 2 jaar.
- Pthalaten toxic reproduction, mouthing, ingestion and dermal contact. Technical feasible alternatives are available at similar prices. 3 jaar.
- Intentional uses of microplastics. Plastics are associated with longterm persistence in the environment and are very resistant to (bio)degradation. Replacement by biodegradable plastics is given as an option to solve this problem. Plastics have divers technical functions and are used in various consumer, professional and agricultural functions. 1,5 tot 6 jaar afhankelijk toepassing. Sommige landen hanteren kortere tijden.
- Undecafluorhexanoic acid, its salts and related substances. Niet gevaarlijk voor de mens, alhoewel de lange termijn risico's onzeker zijn, alleen persistent. Veel en specifieke toepassingen moeilijk te vervangen. 18 maanden.
- Diapers Stoffen in de luiers vormen een risico voor babies Voor deze beperking van veel stoffen hebben fabrikanten 24 maanden nodig.

Conclusie van deze bloemlezing is dat de periode van drie en vijf jaar voor vislood onvoorstelbaar lang zijn, zeker als de aanpassingen bij de producenten die volgens de ECHA nodig zijn worden betrokken. Om op een ander metaal over te gaan in hetzelfde proces is 3 jaar krankzinnig, laat staan 5. Als de risico's voor de mens worden betrokken zijn de periodes ook onwaarschijnlijk lang. Omdat de ECHA niet alle effecten op de mens duidelijk genoeg noemt deze nogmaals, 1 miljoen kinderen per jaar met IQ verlies en gedragsstoornissen, risico voor 2,3 miljoen thuisgieters en de kinderen uit de directe omgeving van die thuisgieters, zwangere vrouwen, het personeel in hengelsportwinkels, nierziekten, hart en vaat problemen en zelfs kanker. Alles wordt simpelweg gepasseerd om de 3 internationale en 10 lokale lood producenten meer tijd te geven voor de transitie dan ze zelf in 2015 hebben aangegeven nodig te hebben (2020 loodvrij.) De ontelbare vogels en andere dieren waar het lood zich in ophoopt, de miljoenen door lood vergiftigde vogels, het water, de bodem en het huisvuil wat met lood wordt verontreinigd, alles wordt terzijde geschoven om de 13 bedrijfjes extra tijd te geven om eindelijk de alternatieven te maken die ze al eerder hebben toegezegd. En dat voor een industrie die SVHC maakt en eigenlijk in 2021 geen bestaansrecht meer heeft, zeker als zij zelf aangeven geen middelen en formatie te hebben om te innoveren.

Deze producenten, die nu zelfs aangeven geen (middelen voor) innovatie te hebben, kennen de problematiek voor het milieu en de humane gezondheid terdege. Ze hebben decennia de tijd gehad om hun processen aan te passen, maar in plaats van actie te ondernemen om hun product veiliger te maken, is er 2014 nog actief, en met succes gelobbied tegen beperkingen op lood in consumentenproducten. Het vislood is daarvoor uitgezonderd. Dit lijkt zich gezien het huidige voorstel van de ECHA nu te herhalen.

Als de moeilijkheden die bij andere beperkingen in de produktieketen worden meegewogen (ontbreken van alternatieven, complete produktieproces veranderen en de kosten daarvoor) en de tijden die de ECHA daarvoor heeft voorgesteld, dan is het voorstel van 3 tot 5 jaar voor het alleen overgaan op een ander metaal, zoals de ECHA aangeeft, ziekelijk. Daar is geen 3 laat staan 5 jaar voor nodig dat kan binnen enkele maanden.

SGW stelt de ECHA voor de transitietijd te bekorten tot de tijd die nodig is voor de EU om hier een beslissing over te nemen. Dat is een periode van meer dan 18 maanden. SGW stelt voor het verbod op de verkoop en het gebruik voor en van het vislood direct na de Eif in te laten ingaan. Het is de industrie gezien het voorliggende proposal al duidelijk dat er eindelijk iets moet worden gedaan, het voor die industrie langer mogelijk te maken met het maken van vislood geld te verdienen ten koste van de gezondheid van mens en milieu, is helemaal niet nodig.

VI Risico voor winkelpersoneel en buur(t)kinderen van zelfgieters.

SGW schat dat er in de EU circa 15.000 hengelsportwinkels zijn. In veel zo niet alle winkels wordt onverpakt lood verkocht. Winkelpersoneel in deze winkels heeft frequent hand contact met lood. De ECHA geeft in het proposal aan dat elk hand contact met lood leidt tot opname van lood in het lichaam. Zoals bekend bij de ECHA heeft SGW hier bij het bevoegde gezag in Nederland aandacht voor gevraagd. SGW vraagt zich af waarom de ECHA dit aspect geen enkele aandacht heeft gegeven in het proposal, het is ook een risico van vislood voor de gezondheid, in deze van het winkelpersoneel. SGW stelt de ECHA daarom deze risk Risk Management Measure (RMM) voor: Vermijd onbeschermd handcontact met lood voor medewerkers in winkels door ofwel geen onverpakt lood meer te verkopen ofwel door handschoenen te dragen bij hanteren van onverpakt lood. Deze RMM kan direct in gaan na Eif maar nog beter is daarvoor.

De ECHA geeft aan dat zelf gieten van lood tot gezondheidsschade van gezinsleden leidt (Annex blz 490.) SGW vraagt waarom hierbij de buur(t)kinderen niet zijn meegenomen. De loodrook slaat niet alleen in de tuin van de gieter neer vaak ook bij de burens. In een CfE is op de verspreiding van loodrook ingegaan, ook de rapportage de The Toxic Truth gaat hier op in.

VII Over thuisgieten van lood ontbreekt elke informatie bij ECHA

Op websites publicaties en in nieuwrubrieken van verschillende gemeenten in Nederland is/wordt ingegaan op de risico's het vislood en zelf lood gieten. Deze tekst staat op de website van de gemeente Rotterdam:

Vislood

Stichting Gezond Water zet zich in om verontreiniging van watersystemen te voorkomen en verminderen.
Doel is het aquatisch milieu te beschermen en nadelige gezondheidseffecten voor de mens en fauna & flora te voorkomen.

In Nederland wordt door 20.000 tot 50.000 sportvissers zelf vislood gegoten. Deze thuisgieters gieten circa 400.000 kilo vislood per jaar. Bij dit gieten komt een grote hoeveelheid looddamp vrij, deze looddamp slaat neer in de ruimte waar gegoten wordt, in de directe omgeving van de gieterij of verder in de buurt als er afzuiging wordt gebruikt. Het wordt afgeraden om thuis zelf lood te smelten. [Flyer Let op lood - PDF\(2.6M\)](#) (Flyer added in a separate document).

Het is niet waar dat bij de ECHA elke informatie ontbreekt over het thuisgieten van lood. In meerdere CfE is ingegaan op zelf gieten. In een CfE is ingegaan op de emissies van lood bij het thuisgieten zelfs met onderzoekresultaten van het lood in het luchtfilter, in de omgeving en in de kleding van de gieter. In het onderzoek van geneeskunde studenten van de Erasmusuniversiteit zijn sportvissers bevraagd over het zelfgieten van lood, dit onderzoek is ook bij de ECHA bekend en wordt genoemd in het proposal. In het rapport van Unesco en Pure Earth, The Toxic Truth, wordt ook over emissies van loodsmelten en de gevolgen voor betrokkenen en met name kinderen, ingegaan. De ECHA heeft dit rapport echter niet meegenomen in het proposal. Ook in de literatuur zijn gegevens te vinden.

De tekst uit de Annex op blz. 238 en 239 geeft SGW ook de indruk dat er bij de ECHA informatie bekend is over thuisgieten van lood. Schattingen van de ECHA over het percentage sportvissers dat zelf lood giet variëren van 5 tot 10 % i.c 1,15 tot 2,3 miljoen sportvissers (o.a. Annex tabel 4-21, Nieuwsbrief ECHA) en dat circa 30 % van het vislood afkomstig is van DIY productie (o.a. Annex tabel 4-21 blz. 487.)

Een aspect van het thuisgieten dat veelal onbenoemd blijft, ook in het ECHA proposal, is de bij het smelten vrijkomende drijfslag op het gesmolten lood. Deze drijfslag bestaat voornamelijk uit loodoxydes, deze loodoxydes zijn schadelijker dan lood. De loodslak wordt niet afgevoerd als gevaarlijke of chemische afval maar gaat meestal in het huisvuil. Daarmee is het een onnodige bron van ZZS in het huisvuil, die samen met het in het huisvuil geraakte vislood via de schoorsteen of via het as (uit de verbrandingsovens) weer in de bodem komt (Annex blz. 485.)

VIII Fee op de verkoop van visvergunningen.

De ECHA stelt een fee voor op de visvergunningen om daarmee de industrie te faciliteren voor de overgang naar alternatieven voor lood. SGW vindt dit een vreemd voorstel. Ten eerste is het aantal vissers dat een vergunning nodig heeft om te vissen volgens het proposal ongeveer de helft van de sportvissers. Voor de ontwikkeling van de alternatieven levert dan maar de helft van de sportvissers een bijdrage. Verder is dit een financiële belasting van de sportvisser die hem/haar niet aan zal zetten loodvrij te gaan vissen. SGW stelt voor om een nieuwe visvergunning te introduceren die goedkoper is dan een normale, een **IK VIS LOODVRIJ!** visvergunning. Dit is een positieve manier om loodvrije vissers te profileren. De financiële prikkel die hierbij wordt gebruikt stimuleert loodvrij vissen. Ten tweede vraagt SGW zich af waarom de industrie die niets heeft gedaan financieel moet worden gefaciliteerd. De enkele producenten die nu al alternatieven hebben ontwikkeld worden hierdoor benadeeld, zij hebben immers geen bijdrage gekregen voor de ontwikkelkosten. En door het lood nog zo veel langer toe te laten wordt hun concurrentiepositie verzwakt, zolang er lood mag worden verkocht is er immers geen vraag naar alternatieven. Daarom zijn veel ontwikkelde alternatieven ook al niet meer in de markt, er is geen vraag!

Een beter idee vindt SGW een fee op de verkoop gebaseerd op de schade van gebruikte visgewichten van lood. Reken bijvoorbeeld de milieukosten voor lood van 3.967 – 6.596 € per kilo volgens het in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu door CE Delft opgestelde Handboek Milieuprijzen 2017 door aan de sportvisser. Daarmee wordt enerzijds de loodverkoop belast en anderzijds het de vervuiler betaald principe toegepast. Bijkomend voordeel is dat het prijsverschil tussen lood en loodvrij daardoor wordt verkleind wat ook een stimulans is om loodvrij te vissen. Een ander voordeel hiervan is dat de sportvisser zich realiseert wat de gevolgen zijn van het vissen met lood. Als voorbeeld hiervoor kan de verwijderingsbijdrage voor het schieten met lood in Finland worden gebruikt (Annex blz. 512.) Overigens is dit Finse voorbeeld niet het enige. Dat de ECHA een bijdrage voor de kosten van de vervuiler als niet toereikend beschouwd omdat niet heel de EU dit door zal willen voeren (Annex blz. 514) is voor SGW een vreemd argument, immers elke bijdrage verkleint het onnodige verontreiniging met vislood.

IX Wenselijkheid van een alternatief voor DIY van visgewichten.

Stichting Gezond Water zet zich in om verontreiniging van watersystemen te voorkomen en verminderen. Doel is het aquatisch milieu te beschermen en nadelige gezondheidseffecten voor de mens en fauna & flora te voorkomen.

In het proposal is aangegeven dat het wenselijk is een alternatief te bieden aan thuisgieters/DIY (o.a. XV blz. 293, 302), en ook dat hoge dichtheid polymeren niet waarschijnlijk zijn voor DIY productie. Dit een redelijk ongenueanceerd standpunt aangezien met de recente 3-d print ontwikkelingen het DIY verwerken van polymeren een grote groei kent. Deze techniek kan zonder meer ook toegepast kan worden voor visgewichten. Verder wijst SGW de ECHA naar Modified Materials BV die een techniek heeft ontwikkeld die juist voor DIY productie geschikt is. De voor deze gewichten gebruikte materialen ontbreken in tabel 2-38 (XV blz. 294.) Ook de acceptatie van het verbod wordt door een alternatief voor de DIY groter, hierdoor vermindert de verwachte toename van DIY in lood ook (o.a. XV blz. 214.) De capaciteit van de DIY thuis productie is hiernaast erg eenvoudig en goedkoop uit te breiden.

Omdat zoals ECHA aangeeft een verbod op DIY niet mogelijk is er behoefte aan een alternatief voor deze DIY producenten. Zeker als dat alternatief met veel van dezelfde materialen kan worden gemaakt en eenvoudig is. Voordelen zijn geen gezondheidsschade als IQ verlies van kinderen en gedragsstoornissen, nier ziekten, miskramen, cardiovasculaire storingen, bewegingsbeperkingen, onvruchtbaarheid, hoge bloeddruk of kanker meer door zelf smelten, gieten en contact met lood. En als dat een gedeelte van de te beperkte productiecapaciteit van de EU producenten kan opvangen. De effecten hiervan voor het milieu en de vogels zijn elders voldoende aangegeven.

X Ontwikkeling alternatieven door visloodproducenten alleen met andere metalen.

Met het standpunt dat alternatieven voor vislood door producenten van vislood alleen gezocht kunnen worden in andere metalen, toont de ECHA een erg beperkte blik op deze bedrijven (XV blz. 295.) Daarnaast is het aanmatigend om de blik alleen te richten op de bestaande loodindustrie en ook alleen daarvoor een bijdrage voor de innovatiekosten te willen geven. Hierdoor sluit de ECHA innovaties van juist niet lood producenten min of meer uit terwijl juist daar veel mogelijkheden liggen. Bijvoorbeeld de door de ECHA genoemde Stonzes van Pallatrax zijn niet afkomstig uit de loodindustrie. Eveneens de niet door de ECHA genoemde gewichten van loodvrij vissen/Modified Materials BV, Het Juiste Vislood en Rock-bottom Fishing Stones zijn niet afkomstig van een bestaande lood producent. De bijdrage voor de innovaties die de ECHA via de fee op de vистоestemmingen toe wil kennen aan de loodproducenten komt op die manier niet terecht bij de bedrijven die daar het meeste behoefte aan hebben (o.a. XV blz. 215.) Deze bedrijven opereren in een markt waar geen level playing field bestaat zoals ook door stakeholders aangegeven in de meeting van 18 november 2020. SGW ziet graag dat de ECHA dit verandert in plaats van versterkt en vraagt de ECHA hier aandacht aan te besteden.

XI Niet voldoende productie capaciteit.

Het proposal geeft aan dat er niet voldoende productiecapaciteit is en dat lange transitie periodes moeten worden gehanteerd om deze te vergroten (XV blz. 299.) Dit is een typische kip ei discussie. Hiernaast moet worden meegenomen dat het meeste vislood niet in de EU wordt geproduceerd maar wordt geïmporteerd. Er is dus sowieso niet voldoende productiecapaciteit in de EU om de markt te bedienen! Waarom is er geen productiecapaciteit voor alternatieven? Omdat er geen producent is die gaat investeren in capaciteit als er geen vraag is of zicht op vraag op korte termijn. Als er voldoende vraag zou zijn naar alternatieven voor vislood was er al lang productiecapaciteit geweest. Juist vanwege het ontbreken van vraag zijn een aantal producenten al weer moeten stoppen/gestopt met alternatieven voor lood. Wel veel kosten maar geen inkomsten, dat houd je niet lang vol. De producenten die er nog zijn, zijn niet primair gedreven door winstbejag zoals de loodproducenten. Deze producenten hebben groene/milieubewuste drijfveren die hen doen volhouden in deze bedrijfseconomisch onhoudbare situatie. Maar de transitie perioden die de ECHA nu voorstaat maken de situatie voor deze producenten niet eenvoudiger, integendeel. De ECHA bevestigt in het proposal dat bij de loodindustrie en de retail geen stimulans is om alternatieve gewichten te ontwikkelen of in de handel te brengen, maar houdt dit door de lange transitieperioden in stand.

Als er zicht komt op een restrictie op de verkoop en het gebruik kunnen huidige producenten van alternatieven de productiecapaciteit verantwoord uitbreiden. Die mogelijkheid wordt hen door de ECHA met het huidige voorstel onthouden. Dat is een kortzichtige en onverantwoorde aanpak volgens SGW. Daarom vraagt SGW de ECHA het proposal voor de transitieperiode aan te passen naar geen transitieperiode. De gevolgen voor mens en milieu daarvan zijn in het proposal voldoende aangegeven. Het verbaast SGW dat

deze kijk op de ontwikkeling door de ECHA niet is meegenomen terwijl daar wel over gesproken is met/de ECHA daar op gewezen is in de voorbereiding.

XII Moeilijk te controleren of met lood of alternatief wordt gevist.

De ECHA schoffeert onnodig de (ervaren) inspecteurs als in het proposal wordt gesteld dat het zelfs voor ervaren inspecteurs moeilijk is om te kijken of er met lood wordt gevist. (Annex blz. 506) SGW stelt daarover dat elke inspecteur in een halve dag kan worden bijgebracht hoe de verschillen tussen lood en alternatieven zijn te constateren. Lood heeft een andere kleur en reflectie dan andere metalen hoewel dit niet altijd zichtbaar is. Een eerste onderscheid kan op het gevoel/gehoor worden gemaakt, lood is betrekkelijk zacht en klinkt daardoor dof als er op wordt geklopt, en kan met een tang of een mes eenvoudig worden vervormd. Ten tweede kan naar het soortelijk gewicht worden gekeken, daar zijn serieuze verschillen tussen lood en andere metalen. Ten derde is lood niet magnetisch, op ijzer gebaseerde gewichten wel. Ten vierde kan met lood worden geschreven en met andere metalen niet. Daarnaast kan aan de sportvisser worden gevraagd waarmee hij vist alhoewel die niet altijd een eerlijk antwoord hoeft te geven. Een ervaren inspecteur kan u waarschijnlijk nog wel meer eenvoudig te onderzoeken verschillen noemen. SGW begrijpt niet waarop dit zeer ongenueerde standpunt is gebaseerd. Zeker gezien het vervolg van de tekst in het proposal waar wordt aangegeven dat de restriction alleen op het gebruik niet handhaafbaar is (o.a. Annex blz. 290.) SGW vraagt de ECHA waar dit statement op is gebaseerd daar er geen enkele wetenschappelijk verantwoorde onderbouwing voor wordt gegeven. Vanzelfsprekend helpt een ban op de verkoop van lood, maar omdat er sportvissers zijn met honderden kilo's voorraad loden gewichten en de DIY gewichten van lood, zal er ook gehandhaafd dienen te worden op het gebruik. Ook na uitgebreid communiceren over de risico's van vislood blijft stringente handhaving nodig. Denemarken en Engeland tonen aan dat alleen strikte handhaving in alle schakels van de keten tot een effectieve ban voor vislood leiden (o.a. XV blz. 324.) SGW stelt daarom de ECHA voor een stappenplan handhaving **"Is het lood waarmee wordt gevist?"** aan het proposal toe te voegen. Dit stappenplan kan ook de andere bij het vislood betrokken inspecteurs (o.a. XV blz. 310) voor de controles op de visplek van dienst zijn. Voor deze handhaving kan ook gebruik worden gemaakt van de ervaring opgedaan met SUP Directive (EU) 2019/904 (XV blz. 311.)

XIII Ongefundeerde standpunten.

Voor een aantal standpunten ontbreekt (wetenschappelijke) onderbouwing, SGW vraagt daarom de onderbouwing van deze standpunten:

Het gebruik van drop of systeem is marginaal (XV blz. 213.)

De grote gewichten zijn wezenlijk een risico voor de gezondheid van thuisgieters (o.a. XV blz. 229). Waar is dit op gebaseerd en waarom zijn de risico's voor het winkelpersoneel en het in oplossing gaan van de loodvoorraad in het water van gemiddeld 1 % per jaar in de ECHA rapportage niet meegenomen? Het in opdracht van Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving door Deltares van 2013 tot en met 2018 uitgevoerde en gepubliceerde onderzoek "Emissie van lood naar de Nederlandse zoete en zoute wateren door verlies van vislood in de sportvisserij" gaat uitgebreid op de hoeveelheid achtergelaten lood en de oplosbaarheid van vislood in het water in. SGW verbaast zich over het verlengen van de transitieperiode omdat volgens ECHA alleen maar de gezondheid van de thuisgieters er door wordt geschaad. De gezondheid van miljoenen mensen wordt hierdoor onnodig jaren langer belast evenals het milieu en huisvuil.

ECHA geeft aan waarvan de alternatieven voor vislood van zijn gemaakt op basis van literatuur, CfE en het ECHA markt onderzoek (o.a. XV blz. 292.) SGW vraagt de ECHA waarom de gewichten van ijzer en waterafbreekbaar biopolymeer van loodvrijvissen/Modified Materials niet in dit proposal zijn meegenomen. In meerdere CfE waar SGW de inhoud van kent, is de ECHA op deze gewichten gewezen maar deze worden niet genoemd. Verder zijn ook de gewichten van Het Juiste Vislood en Rock-Bottom Fishingstones in CfE onder de aandacht gebracht maar die worden ook niet in het ECHA markt onderzoek genoemd terwijl gewichten van andere leveranciers wel worden genoemd. Dat is concurrentie vervalsing, in een objectieve benadering worden of geen namen/fabrikanten genoemd of alle fabrikanten/namen. De websites waarmee deze gewichten verkrijgbaar zijn, zijn allen al meerdere (5) jaar online, daarnaast zijn deze gewichten in hengelsportwinkels verkrijgbaar.

R&D kosten voor de ontwikkeling van alternatieven voor lood zijn voor lokale loodproducenten 5.000 euro en voor globale lood producenten 75.000 euro volgens de ECHA. (XV blz. 295.) Het is onbegrijpelijk dat voor dezelfde ontwikkeling de kosten bij een lokaal opererend bedrijf 15 keer lager zijn dan bij een internationaal opererend bedrijf. Verder geeft de ECHA aan dat loodproducenten geen R&D hebben. Kan de ECHA aangeven of een bedrijf dat niet innoveert en/of vernieuwt in 2021 nog enig bestaansrecht heeft? Zeker als het alleen SVHC produceert.

Nalevingskosten voor retailers zijn nul omdat die worden gezien als normale activiteiten voor winkels en webshops (XV blz. 296, 300.) Het verschaffen van informatie en voorlichting is een kostenpost ook voor retailers. Als dit oneigenlijke argument voor de retailers gebruikt wordt, waarom wordt het dan niet eveneens gebruikt voor de R&D activiteiten bij loodproducenten? De Loodproducenten hebben bovendien in 2015 al aangegeven over te gaan naar loodvrij voor 2020, hoe kunnen zij dat doen zonder R&D?

Voor de handhavingskosten voor de controle in het veld (administratie, onderzoek en veldwerk) wordt gedurende de transitieperiode uitgegaan van 55.000 euro per jaar. Dit is waarschijnlijk een overschatting want naar het einde van de periode zal dit verminderen tot nul omdat er nageleefd wordt (XV blz.297.) 55.000 euro controlegeld voor 23 miljoen sportvissers betekent 0.0024 € per sportvisser. De ECHA geeft aan dat deze controle zelfs voor een ervaren inspecteur moeilijk is (Annex blz 506). In feite geeft de ECHA hiermee aan dat er niet op het niet gebruiken van lood zal worden gecontroleerd. Hierdoor wordt het restriction proposal volgens SGW erg ongeloofwaardig. Zeker als tevens wordt geschreven over vroege, snelle en systematische handhaving inclusief op visplekken (XV blz. 302.) is 55.000 euro voor de EU lachwekkend.

Beton kan volgens het proposal worden gebruikt voor karpervissen op modderige bodem (Annex blz. 259). Los van hetgeen hierover kennelijk in CfE 909 staat, hetgeen voor iedereen behalve voor de indiener en de ECHA onbekend blijft, is dit flauwekul. Beton gewichten kunnen voor elke soort vissen behalve als knijpgewichten voor op de lijn, worden toegepast. De door de ECHA hier genoemde UFO worden bijvoorbeeld ook als jiggkoppen geleverd. Hiernaast zijn er veel meer leveranciers van beton gewichten die de ECHA niet heeft genoemd/meegenomen in het proposal dan wel, in Nederland bijvoorbeeld Het Juiste Vislood en Woutje Beton.

Geen hoge dichtheid polymeren zijn in het marktonderzoek voor alternatieven voor visgewichten gevonden (Annex blz. 259.) SGW verbaast zich over deze miskleun van de ECHA. Bijvoorbeeld op de site van Sportvisserij Nederland zijn dergelijke gewichten te vinden en het hele VLIZ onderzoek, "Valt er te zwichten voor loodvrije werpgewichten?", is er op gebaseerd. De website waarop deze gewichten zijn te verkrijgen bestaat al meer dan vijf jaar! Ook in meerdere CfE zijn deze gewichten aangebracht bij de ECHA. Waarom heeft de ECHA deze informatie niet benut?

Aangeven dat hoge dichtheid polymeren onder de microplastics definitie kunnen vallen is een erg ongenueanceerd standpunt. (Annex tabel C.3-9 blz. 289) Dat is afhankelijk van het gebruikte polymeer, PE doet dat maar PHA niet, dat is immers een water afbreekbaar biopolymeer dat geen bijdrage levert aan de plastic soep. Maar de water afbreekbare polymeren komen in het proposal niet aan bod, die zijn er volgens het ECHA niet alhoewel de realiteit anders is en bij de ECHA bekend.

Aangeven dat hoge dichtheid polymeren een gemiddelde totale impact hebben is ongenueanceerd, dat hangt af van het polymeer (Annex tabel C.4-4.) Een polymeer als bijvoorbeeld PHA wordt gewonnen in afvalwaterzuiveringsinstallaties ofwel grondstoffabrieken uit afvalwater en heeft daardoor een lagere impact dan PE. Dit geldt ook voor de Groene Huis Gassen (Annex tabel 4-6, blz. 301) en de totale voetafdruk (Annex 4-7, blz. 303.)

Op blz. 499 wordt voor karper vissers de main sinker functie beschreven als zijnde om de haak op de bodem te houden. Dit is onvolledig omdat karper vissers het zogenaamde vissen met de vrije haak toepassen. Het aas wordt dan met een dun draadje, een zogenaamde hair, aan de haak gebonden, en het lood wordt met name benut om de vis te haken. De vis zuigt het aas in de bek, schikt van de haak en zwemt weg. Dan haakt de vis zichzelf op het gewicht van het lood. Voor dit zogenaamde prikken van de vis worden zwaardere gewichten gebruikt dan om alleen de haak op de bodem te houden. Omdat de relatief zware

gebruikte gewichten een vermeend risico vormen voor het uitscheuren van de haak uit de bek van de vis bij het kopschudden van de vis, worden loodlossystemen ingezet. Als de vis dan aan de haak zit valt het lood er af. De gebruikte vistuigen worden vaak met een bootje uitgevaren naar de visplek zodat ook het gebruik van zware prikgewichten mogelijk is. Hierdoor is het loodverlies van de loodlossystemen zeker niet marginaal zoals de ECHA (XV blz. 213, 501) aangeeft.

Het door de ECHA uitgevoerde maktonderzoek naar alternatieven is onvolledig als alleen de tungsten-putty als loodvrije vervanging wordt genoemd (Annex blz. 508.) Ook op de website van www.loodvrijvissen.nl is al vijf jaar een kneedbare knijploodvervanger beschikbaar. Deze vervanger voor knijplood is op basis van ijzer niet van tungsten. Ook deze vervanger van vislood is in het marktonderzoek van de ECHA niet genoemd. Onduidelijk is waarom dit aanwezige en verkrijgbare alternatief niet is meegenomen door ECHA.

Hoe kan de ECHA in tabel D4-31 (Annex blz. 515) opnemen dat vislood niet in de mond genomen kan worden vanwege scherpe delen en haken terwijl in het proposal op meerdere plaatsen is aangegeven dat vislood in de mond wordt genomen om het op de lijn te bijten en ook vergiftigingen van mensen door het inslikken van lood worden vermeld. SGW denkt dat de ECHA zich heeft laten bedriegen door de hengelsport in deze.

XIV Bereidheid bij producenten, retail en eindgebruikers t.a.v. alternatieven.

Bij de eindgebruikers is er gebrek aan interesse voor lood alternatieven (o.a. XV blz. 319, Annex blz. 489.)

Het is volgens SGW een ernstige vorm van bevoordeling van een beperkt aantal producenten van alternatieve visgewichten dat deze soms met website en al worden genoemd in het proposal en een heleboel andere producenten niet (o.a. Annex blz. 260). Graag verneemt SGW hoe de ECHA dit ziet en wat zij gaat doen aan deze vorm van concurrentievervalsing. Neem bijvoorbeeld de gewichten van het Oostenrijkse Rubig Steel Angler (staal) of het Franse Aquagram (stenen) of andere reeds eerder genoemde producenten van alternatieven voor vislood.

Het is voor SGW een vraag waarop is gebaseerd dat de loodindustrie en retail erkennen dat de ontwikkelde alternatieven voor vislood niet voldoen aan de bedrijfseisen en policy ten aanzien van de bescherming van het milieu en de sociale betrokkenheid voor de omgeving en de circulaire economie in het algemeen (Annex blz. 489.) Immers als loodproducenten zich zorgen zouden maken over het milieu of de maatschappelijke opinie over milieuverontreiniging dan zouden zij toch helemaal geen visgewichten van lood maken of in de handel brengen.

Wellicht is het veel vissers niet bekend dat lood giftig is voor het milieu en de mens (Annex blz. 508.) Iedereen die dat in Nederland in 2021 nog durft te beweren staat buiten elke realiteit, immers berichtgeving over de giftigheid van lood is er de laatste jaren zeer frequent en intens. Naast alle communicatie van uit de sportvisserij over de giftigheid van lood (o.a. Hét Visblad elke maand of de Zeehengelsport, Vislijn etc.) is er elke maand wel een ander bericht over de giftigheid van lood: Loodregen bij TATA steel IJmuiden. Uitloggen lood uit ijzerslakken. Lood uit de benzine en de vermindering van de loodverontreiniging in wegbermen. Loodverontreiniging in binnen steden en bodem. Waarschuwingen van de GGD over lood. Lood in waterleidingen. Loodregen bij de brand in kerken (o.a. de Notre Dame in Parijs). Verbod op het gebruik van loodwit. Verbod op het gebruik van loodsoldeer. Verbod op lood in PVC. Verbod op recycling van loodhoudend PVC. Het rapport van Unesco over loodvergiftiging van kinderen, enz. enz. Niemand kan anno 2021 nog serieus beweren dat hij geen weet heeft van de giftigheid van lood. De literatuur waar de ECHA dit mee onderbouwt is van resp. 21, 12 en 7 jaar geleden. Dat sportvisserij organisaties wetend dat er een verbod op lood nakend is toch lood blijven promoten, verbaast SGW niet. Een organisatie als Sportvisserij Nederland blijft ook gewoon viswedstrijden met lood organiseren terwijl ze tegelijkertijd beweren dat het lood er uit moet. En weigert om een benodigde vergunning voor deze loodviswedstrijden aan te vragen. Zeggen en doen is twee.

De retail vragen om voorlichting over lood en loodalternatieven te geven zoals de ECHA voorstelt (Annex blz. 508,) ziet SGW als een slechte grap. Aangeven hoe giftig vislood is en het vervolgens nog vijf jaar blijven verkopen is lachwekkend.

Tijdens de webinar heeft SGW gevraagd om een advies op te stellen voor de minimale breek/treksterkte van een vislijn bij een te gebruiken gewicht. In de webinar is door ECHA gevraagd daar een comment over te maken. Daarom en voorzetje met het verzoek dit uit te breiden naar andere lijnen (gevlochten, dyneema etc.)

(Mm)	Tension (kg)	used weight (kg)	Nylon	Dyneema	etc.
0,234	6.5	0,060 ?	x		
0.28	8.1	0,1 ?	x		
0,33	9.7	0,125 ?	x		
0,28	20,1	0,3 ??		x	

In dit advies moet ook worden meegenomen dat de treksterkte van lijnen afhankelijk is van de leeftijd, oudere lijnen hebben een geringere treksterkte. In België is een inzamelsysteem voor oude vislijnen opgezet.

XV Vigerende wet- en regelgeving.

De PNEC (voorspelde geen effect concentratie) voor lood in zoet water is 2,4 microgram opgelost lood per liter (Annex blz. 98.) Één sportvisser op zoet water met een gemiddeld loodverlies van 34 gram per jaar (Annex blz. 457) brengt daarmee in potentie 14 miljoen liter water op de PNEC concentratie.

De kwaliteitseis uit het Besluit Monitoring Kwaliteit Water in Nederland gebaseerd op de KRW is 1,2 microgram per liter. Ook de WFD EQS hanteert vanaf januari 2012 deze norm voor zoetwater (Annex blz. 112.)

Nationaal ZZS-beleid voor Nederland gaat uit van preventie van emissie van ZZS door substitutie. Gebruik van ZZS als vislood is alleen toe te laten als er geen alternatief voor is.

In Nederland en in België is voor het gebruik van vislood een (Waterwet) vergunning nodig. In Nederland zijn in 2018 21 aangevraagde Waterwet vergunningen voor het gebruik van vislood geweigerd vanwege de schade die dit oplevert voor het watersysteem. In Nederland is door Waterschap Brabantse Delta een beoordeling voor Best Beschikbare Techniek voor het sportvissen uitgevoerd. De door gewichten van loodvrij vissen/Modified Materials BV hebben daarin erkenning als BBT gekregen. Deze informatie is bij de ECHA overigens bekend maar ook niet gebruikt in het proposal.

In Denemarken is op basis van EU wetgeving al in 2005 een verbod op het in de handel brengen van vislood doorgevoerd.

In America is een verbod op het gebruik van vislood van kracht, ook in Canada is op veel plaatsen het gebruik van vislood niet toegestaan.

In Engeland is het gebruik van vislood onder de 28 gram verboden.

In het proposal is aangegeven dat de WHO richtlijn voor lood in drinkwater van 10 microgram per liter bedraagt, dat er voorstellen circuleren in landen om de norm te verhogen en dat de EFSA aangeeft dat bij een norm van 2,1 microgram per liter de inname van lood door drinkwater voor kinderen en foetussen de marge van de blootstelling de 1 niet overschrijdt. (Annex blz. 98) Hoe de relatie is met het WHO standpunt dat voor lood geen drempelwaarde bestaat is SGW onduidelijk. Maar SGW heeft het standpunt dat de zeer onnodige en ongecontroleerde blootstelling van mensen, klein en groot, aan vislood helemaal niet nodig is en deswege direct moet worden voorkomen.

Samenvattend:

SGW verzoekt de ECHA de onbeheersbare risico's voor de menselijke gezondheid en vooral de levenslange hersenschade van jonge kinderen, de miljoenen door lood vergiftigde vogels en andere waterorganismen en

de onnodige milieuverontreiniging die met de productie, de verkoop en het gebruik van vislood samengaan, per direct te doen stoppen. Het is namelijk onmenselijk en krankzinnig om de economische belangen van de 13 loodproducerende bedrijven, waar circa 100 laagwaardige banen bij zijn betrokken, zwaarder te laten wegen dan belangen van de mens en de natuur. En dit onverantwoorde gedrag van producenten, visserijorganisaties, retail en sportvissers onnodig langer door te laten gaan zoals de ECHA nu voorstelt.

Nogmaals vraagt SGW de ECHA de transitieperioden voor vislood naar nul terug te brengen omdat vissen met lood een onnodige bron is van lood voor het milieu, de in het milieu levende beesten en de mens. Aangezien er technieken en materialen voor het vissen al meer dan 25 jaar beschikbaar en verkrijgbaar zijn die geen schade toebrengen aan mens, dier en milieu.

Hiernaast vraagt SGW het proposal transparant te maken en de oneerlijke concurrentie er uit te verwijderen.

Met vriendelijke groet,

Stichting Gezond Water

Ton de Jonge
Voorzitter